

Kiváló ifjúsági klub Dorozsmán

(Tudósítónktól.)

Előbb a tények: 1967. november 5-én alakult meg Kiskundorozsmán a Petőfi Művelődési Otthonban a közönség ifjúsági klubja. Tagjai beneveztek a II. országos kiváló ifjúsági klub pályázatra. 1968 novemberében a KISZ Csongrád megyei bizottsága elsőként terjesztte fel a pályázatot a meghirdető szervezetnek. 1968. december 14-én a klub elnyeri a kiváló ifjúsági klub címet, s a címmel együtt 15 ezer forint pénzjutalmat is kap.

E rövid, jegyzőkönyvi tömörségű néhány mondat

mögött azonban rengeteg munka, lelkesedés rejtezik. Az első sikeres rendezvényekre még 1967-ben került sor. Téli-nyári, komoly és játékos vetélkedők, klubtalálkozók, közös színház- és mozilátogatások gazdagították a klub programját. Később színjátszó kör és irodalmi színpad is alakult, amely sorra látogatta a szegedi járás közönségeit.

A klub munkájához a legtöbb és leghasznosabb segítséget a KISZ szegedi járási bizottsága adta, de nem maradt el a helyi szervek támogatása sem.

Magyar István

Géptitkár

Minden hivatalt gyakran olyankor keresnek fel ügyfelek, érdeklődők, panaszosok, bejelentők, amikor a hivatalos idő még nem kezdődött meg, vagy már elmúlt. Ezért valamennyi intézmény kénytelen fenntartani az ügyeletes szolgálatot, ami nagy elfoglaltságot és többletköltséget okoz. A szófiai elméleti és tervező-szerkesztő intézetben most készült a „telefon-titkár”, amely feleslegessé teszi az ügyeletes szolgálatot. A készülék telefoncsengésre automatikusan bekapcsol egy magnetofont, amely szívféltes „jó napot kívánok”-kal üdvözlő a jelentkezőt és közli az intézet pontos munkaidőjét. Ezután bármilyen bejelentést vagy egyéb közölnivalót automatikusan felvesz a szalagra. (MTI)

A „HARANGJÁTÉKOS” ELMONDJA:

Apostolok vagy diákok?

Ilyenkor télen néma. Semmiféle parancsnak sem engedelmességek. A zord szél át meg átjárja fázós figuráit, begombolkoznak nincs hatalma, így jobb híján befagy. A Dóm téri zenélő óra téli álmát alussza. Kezelője-karbantartója dr. Szabó István órásmester sem bír vele; csak a melegebbre forduló tavaszvégen lépcsőzik majd fel az egyetemi épületbe, s hozza rendbe a szabadterien meg a kíváncsi idegenforgalomnak. A zenélő órát évente tízezer forintért újítja fel az egyetem.

Mestermunka

A szerkezet boldog őse még a harmincas évek elejéről való. Egy szegedi órásmester, Csúri Ferenc szép szakmája megszállottjaként, látványos hobbynak, naphosszat fabrikálta, s mikor a kész példánnyal előállt, maga sem hitte, milyen értékes mestermunkával ajándékozta meg Szegedet. Állítólag az akkori városi honatyák sem gondolták így, mert kiadási költségeit csak nehézkiesen, minimális részletekben törlesztették. Az óra akkor még mechanikus vezérlésű volt, valamennyi játszóhoz a kezelőnek fel kellett bakatni a „toronyba”.

Aztán jött a háború, a szerkezet elpusztult. A felújított szabadterei játékok növekvő idegenforgalma, a Dóm tér varázsa adta az ötletet rendbekerítésére. Először Csúri Ferenc valamelyik távoli rokona preparálta meg, majd a legendás órásmester fia, Csúri László, a budapesti óragyár főmérnöke vette gondjaiba: a filmgyárral karöltve automatikus vezérlésűvé alakították. Azóta így működik.

Impulzusok

Az Óra- és Ékszerész Ktsz. Hunyadi János sugáruhi részlegében dolgozik dr. Szabó István, a szerkezet karbantartója.

A felújítás lényegében a régi elgondolás szerint történt, természetesen modern elektrotechnikával. A szerkezet alapja egy állóóra, mely percnként ad impulzust a homlokzati számlapnak. Negyedóránként eljársza a westminsteri harangjátékot, s déli 12-kor, délután 3 és 5 órakor, az óraütés után, működésbe jön a bábjáték — Vaszy Viktor muzsikájára, aki a Vadvizországi című film kísérőzenéjéből komponálta meg a figurák „kirándulását”. Persze a szabadterei előadások estein a

második fanfár szignálja után is mozgásba hozom a figurákat — így egyeztetünk meg a játékok igazgatóságával.

A nevek

— És a figurák? A szobeszed úgy tartja, apostolok vonulnak ki az előtérbe.

— Ez persze tévedés. Pontos neveket is tudok szolgáltatni. A sétáló diák Petőfi Sándor, Dugonics András, Bercecsényi Miklós, Mikes Kelemen, Tinódi Lantos Sebestyén, Kazinczy Ferenc, Barabás Miklós, Vasvári Pál, Csokonai Vitéz Mihály, Besenyei György, Szemere Bertalan és a tizenkettedik a székei névtelen. Először ők fordulnak ki az előtérbe, majd a szegedi egyetem természet-tudományi karának korabeli professzorai — köztük Brassai Sámuel és Hermann Ottó — „gurulnak elő” vasúti síneken az óra külső szélére. Ott van a pedellus is, András bácsi, aki szintén élethű figurája a szerkezetnek. Végül a kiskapuban feltűnik a rektor, Tóth Gyula professzor alakja. A diákok körbejárának az udvaron, s megkezdődik a visszavonulás — fordított sorrendben.

Dr. Szabó István 1929-ben került Szegedre, így az óra történetét végig nyomon kísérhette. Mesterségének forrásait még Nagyváradon sajátította el, s aztán gondolt egyet, s Szegeden beiratkozott joghallgatónak. Mezői jogászoktatást félbeszakította a háború, a munkaköpeny katonai mundérral kellett felcserélnie, ám mindez nem szegte tanulási kedvét; 1946-ban diplomát szerzett.

És visszatért a szakmába. A jelek szerint hivatásszeretettel sem kell szomszédba menni a szegedi „harangjátékosnak”.

Nikolényi István

Irodalmi szabad-egyetem

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csongrád megyei szervezetének irodalmi szakosztálya az elmúlt évekhez hasonlóan ismét megrendezte irodalmi szabadegyetemi előadás sorozatát. Az 1973. év nagy évfordulóinak jegyében álló műsor a Somogyi Könyvtár olvasótermében bonyolódik le.

Az első előadás február 9-én, ma délelőtt 11 órakor lesz Irodalom — forradalom címmel. Az előadást dr. Péter László kandidátus, a könyvtár tudományos főmunkatársa tartja.

Az összesen hat előadásból álló sorozatban Ady Endréről, Balázs Béláról, Hidas Antálról, Tersánszky Józsi Jenőről és Füst Milánról hallhatunk előadást a résztvevők a rangos előadó-gárdától: Czine Mihály, dr. Csukás István, Garascséi József kandidátusok, Gyertyán Ervin filmkritikus és Weöres Sándor költő.

Az előadások látogatására jogosító bérletet ára 20 forint. (Bérletet válthatók a TIT Kárársz u. 11. sz. alatti székházban de. 8-12-ig, du. 2-4-ig.)

A csendestárs

— Akar sok pénzhez jutni? — kérdezte B. Tivadar szegedi lakostól egy általa ismeretlen harminc év körüli férfi.

— Hülyének, vagy palinak néz? De csak tisztességes eszközökkel — adta a beleegyezését a vállalkozáshoz, amely nagyobb mennyiségű és értékű lottószelvényt vásárlásában merült ki.

— Valamelyik éjjel azt álmodtam, hogy Fortuna felvett a szekerére — mondta az ismeretlen, miután a szelvényeken agyonvariálták a szimpatikus és befutható számokat.

— Más nem volt az isten-asszonnyal, csak szekerezés? — kedélyeskedett a csendestárs.

— En már azt se bánám, csak felruházná szerencsével — toldotta meg amaz a „süket” szöveget. — Majd megosztjuk a nyeresémet — tette hozzá.

— És mi erre a biztosíték? — Szerény személyem, erre akár mérget is vehet — hajolt meg kissé felszegen az ismeretlen, mintegy kitűnőségét bizonyítva.

A csendestárs, dehogyan kétkedett. Arra gondolt, hogy az ilyen véletlen társulások nagy pénzeket fialtak már. S miért ne lehetnének ők a szerencsések? Annyi pénzt, amennyit a társulásra szánt, rosszabb helyre is kidobott már. Aztán megszólalt:

— Megihatnánk egy pohár sört valahol, ha már így összejöttünk — ajánlotta.

— Ugyan, hova gondol. Előre inni a medve bőrére, amikor nem is tudjuk, hogy milyen vastag lesz? Kár lenne — hártotta el.

A visszautasítással csak megerősítette az ismeretlen az iránta tanúsított bizalmat, amely ilyenformán abszolút magasodott a csendestárs személyében. Csak akkor hökkent meg, amikor hetek múltán nem a megnyert teljes összeg, 68 ezer 308 forint felét számolta tenyerébe a lottózó-társ, hanem csak 3 ezret, vigasztalóként. A százasok szinte kihullottak a markából, annyira elgyengült a keze, amellyel pedig már útni akart keserű dühében, de meggondolta magát.

— Maga piszok! Tudja meg, hogy feljelentem — sziszegte fogsorai között a szót.

— Még így is jól járt. Honnan tudhattam, hogy nyerünk? Ugyanígy el is üszhattunk volna — védekezett a még mindig ismeretlen.

S valóban: a Fortunával való szekerezés még nem bizonyított bűntudatban. A betársulás arányában felajánlott 3 ezer suhogó forint se kutya. Így hát nem maradt hátra más, mint a rizikót és a gyanakvást nélküli társul-fogadást perelni polgári követeléssel. Csak hogy a „titkok” így kiderítetlen marad, a csendestárs — bár nagyon szeretné — nem tudja meg, „mivel édesgette magához” Fortunát a másik, aki olyan biztosra ment, mintha elhanyagolt szépségszonnyal randevúzott volna. Legközelebb én is elszegődnek hozzá csendestársnak, csak hogy előtte írásba foglalnánk az eshetőséget és a várhatóság oszthatóságát.

Lódi Ferenc

Banánhéj

Még azt mondják, nincs Szegeden banán... — írja a Tükör című képeslap. Mivel szegedi vagyok és kíváncsi természetem megáldott ember, utánajártam a dolognak. A gyümölcsboltban azt a választ kaptam, hogy valóban most nincsen. A csomaggal ültetett virszoni felvilágosítottak, hogy náluk sem kapható, de ők látták a fényképet az említett lapban, s a hozzá írt szöveg szerint a szegedi egyetemi fűvészkertben terem a banánfa. Ott — ha vásárolni nem is lehet — leg-

alább megismerhetem a dús fűtőket, gondolom. Egy kis csalódás ért azonban a botanikus kertben. Láttam teremni a kakaófat, a citrom- és a narancsfát, sőt a kávécserejét is, de a banánjának egyetlen gyümölcse sincs. Ezek szerint, akik mégis azt mondták, hogy nincs Szegeden banán, — jól mondták. A fénykép tehát máshol készült. A szöveg írója bizonyára a hangzatoság kedvéért összecserélte Szegedet egy másik várossal. Így aztán nem esed, hogy elcsúszott a banánhéj.

T. R.

PINTÉR ISTVÁN

EGÉRFOGÓ MÓDRA DOKUMENTUMREGÉNY

Kemény egy darabig tétovázott, aztán a német követség számát tárcsázta. Igazán bosszantotta, hogy éppen most nem sikerült elérnie Höttl, amikor pompás értesüléseket közölhetett volna vele. Hiszen Höttl, a Gestapo-ember, sokkal jobb hajlandóságot mutatott már március 19-e óta Szálasi Ferenc és mozgalmára iránt, mint akár Veessenmayer, akár Kurt Haller, akit a követ azzal bízott meg, hogy közvetítsen közte és a nyilasok között. Kemény Gábor már régen tudta, hogy bizonyos viták vannak a külügyiek és az SS-ek, vagyis Ribbentrop emberei és Himmler szolgálata között. Höttl már nem egyszerűen tudomására hozta a nyilasoknak, hogy ha rajta állna, akkor Szálasi már régen kormányt alakíthatott volna, s eltávolították volna Horty, mert a kormányzóval mindig csak baj van. Ezzel szemben Veessenmayer folyton alkotmányjogi aggodalmakra hivatkozik, s csak kelletlenül állt szóba velük.

No, de mindegy: nem vitás, hogy Veessenmayer hajlandósága is megnövekszik majd, ha ilyen hírt kap tőlük.

A német követség telefonközpontosa Kemény Gábor kérésére kapcsolta Kurt Hallert. Haller hajlandónak mutatkozott azonnali fogadni Keményt.

Fél óra múlva Haller és Kemény már együtt ült az Üri utca 64. egyik szobájában.

— Tegnap este — adta elő lelkesedve monológját Kemény — Horthy a titkos tanácsosokkal végleg elhatározta, hogy fegyverszünetet kér az angolszászoktól, az amerikaiaktól és a szovjetektől...

Keményt meglepte, hogy — Hallert nem lep- te meg a hír.

— Ismétlem — mondta —, embereink jelentették, hogy tegnap este a kormányzónál ülést tartottak a titkos tanácsosok. Végleg elhatározták, hogy a kormányzó fegyverszünetet kér az angolszászoktól, az amerikaiaktól és a szovjetektől... Ez a hír biztos forrásból származik... Olyan biztos, mint ahogy én itt ülök...

Haller úmott arcifejezése azonban ezután sem változott meg.

— Ezt tudjuk — mondta. — Tisztában vagyunk az eseményekkel.

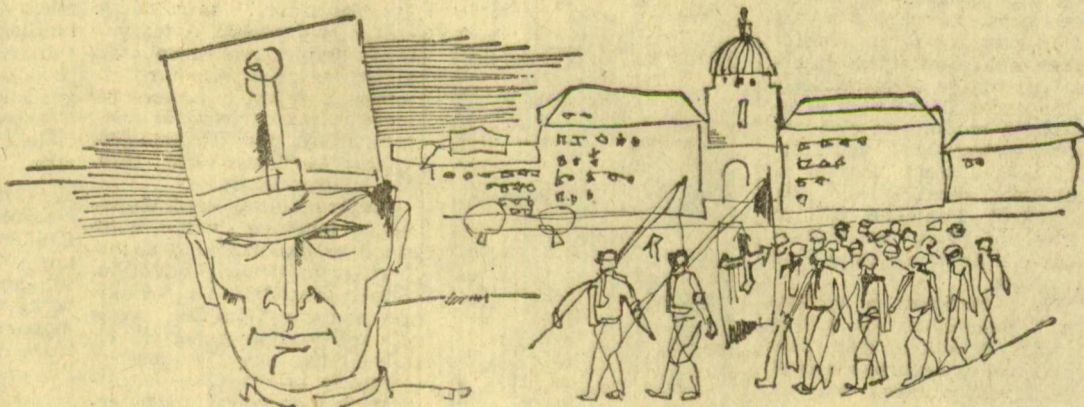
Kemény elképedt. Azt hitte, hogy a Várban szolgálatot teljesítő egyik nyilastól származó hírről óriási szolgálatot tett a németeknek, s lám, azok már régen tudták a dolgot. Hihetetlen, hogy milyen jó hírszerzésük van!

Kemény egy kicsit megtorpant a beszédében, a számára váratlan helyzet megakadályozta abban, hogy az előre felépített módon adja elő mondanivalóját. Haller sürgette:

— És mi mondanivalója van nekünk ezzel kapcsolatban?

— Szálasi Ferenc pártvezetőm megbízásából jövő — találta meg a folytatást Kemény. — Szálasi most kijelentette, hogy ettől a pillanattól kezdve a kormányt és a kormányzó törvénytelennek és alkotmányellenesnek tekinti, kész azonnal, saját kezdeményezésére felállítani saját kormányát és átvenni a hatalmat...

Haller sóhajtott. Sejtette előre, hogy ez lesz a vége. Kemény azért rohant hozzá olyan sürgősen, hogy ebből az alkalomból újból erős szokolja, a németek juttassák őket hatalomra. Haller maga is látta, előbb-utóbb ez lesz a vége, de hát, nem szabad elhamarkodni a dolgot. A nyilasok persze azt hiszik, hogy olyan forrón eszik a kását, ahogy főzik. Nem árt egy kicsit megleckézttetni őket.

— Akkor miért nem teszik? — kérdezte nem mindenél nélkül. — Miért nem veszik át a hatalmat?

Kemény nem vallhatta be, legalábbis nyíltan

nem ismerhette el, hogy ehhez nincs erejük, s csak a németek kegyétől várnak mindent. A külügyminiszter-jelölt megpróbált diplomatikusan fogalmazni:

— Egy feltételünk van...

— Feltételük? — szinte gúnyolódott a német követtség embere. — Mi az? Nocsak, kivele...

— Hát az, hogy önök fogantassák a szükséges politikai, rendőri intézkedéseket...

Haller nem reagált. Kemény kénytelen volt folytatni, bár ez még inkább önleplezővé tette monológját:

—... Minthogy mi, például nem tartóztathatjuk le a miniszterelnököket...

— Szóval, mégis miként gondolják?

Kemény zavartan hallgatott.

— Hogy érti ezt? — nyögte ki végül.

— Ki kezdje a dolgot? Ki legyen a kezdeményezés?

— A kezdeményezést természetesen Szálasi Ferenc veszi a kezébe! — jelentette ki a fiatal bárány hangon. — Szálasi Ferenc az isten által a nemzet élére rendelt vezető!

— Tehát nem német kezdeményezést kívánnak? — faggatta tovább a német a nyilast.

— Nem, de azt, hogy önök kezdeményezzék a szükséges politikai, rendőri intézkedéseket...

Haller, akinek idegeit erősen megviselték a háborúban a németek szempontjából kedvezőtlen eseményei, nehezen tudta türtőztetni magát. Átkozta a sorsot, hogy ilyen kellemetlen és ostoba fickókkal kell bajlódnia. Megszokta már,

hogy jellemtelen emberekkel van dolga, de hogy azok ostobák is legyenek, ez több a soknál...

(Folytatjuk.)